

TANTÁRGYI TEMATIKA

Szociológia

2026/2027. I. félév

Tantárgy neve: Szociológia	Tantárgy Neptun-kódja: AJJOE142MBAN5 Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszék Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Lehotay Veronika, egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. félév – őszi	Előfeltétel: -
Óraszám: 1 óra/hét (kéthetente 2 óra)	Számonkérés módja: beszámoló
Kreditpont: 3 kredit	Munkarend: nappali
Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja, hogy bemutassa az általános szociológia fejlődésének történetét, módszertanát, legfontosabb képviselőit és elméleteiket. Áttekintjük továbbá a szociológia által hagyományosan vizsgált és kutatott témaköröket a nemzetközi és a hazai szakirodalom feldolgozásával, valamint betekintést kaphatnak a hallgatók a jogszociológia néhány aspektusába is. A kurzus célja annak megértése, hogy a jog nem önmagában, hanem társadalmi környezetében működik: a társadalom alakítja a jogot, miközben a jog maga is alakítja a társadalmi viszonyokat. A kurzus célja, hogy a hallgatók az általános szociológiai ismereteikre építve konkrét társadalmi jelenségeket és problémákat vizsgáljanak szociológiai szempontból. A kurzus jellege: szeminárium, hallgatói prezentációk és közös vita A kurzus központi eleme a hallgatói előadás, amelyet minden esetben közös megbeszélés és vita követ. A témák kiválasztásánál kiemelt szempont a társadalmi jelenségek és a jog kapcsolatának bemutatása. Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T1, T2, T4 képesség: K1 attitűd: A2 autonómia és felelősség: F1	
A tantárgy tematikus leírása: Páratlan heteken szerdánként 14.00-16.00. A/6. 216. 2026. szeptember 9. Bevezetés, követelmények megbeszélése. – Hogyan vizsgálható egy társadalmi probléma szociológiai szempontból? • A szociológiai gondolkodás sajátosságai • Társadalmi jelenség és társadalmi probléma • Egyéni probléma és társadalmi probléma • Szociológiai kérdésfeltevés • Elmélet és empirikus kutatás kapcsolata • Szakirodalom és statisztikai adatok használata	

- A hallgatói prezentációk követelményei
- Témák kiosztása, a prezentációk előkészítése

2026. szeptember 23. Sportnap

2026. október 7. Társadalmi egyenlőtlenségek, szegénység és társadalmi mobilitás.

- Társadalmi egyenlőtlenségek
- Szegénység és depriváció
- Hátrányos helyzet
- Társadalmi rétegződés
- Társadalmi mobilitás
- Oktatási és területi egyenlőtlenségek
- A társadalmi egyenlőtlenségek jogi vonatkozásai

2026. október 21. Család, gyermek, ifjúság és deviancia.

- A család társadalmi funkciói
- A család változó társadalmi szerepe
- Gyermek és fiatalok társadalmi helyzete
- Családi és generációs konfliktusok
- Deviancia és társadalmi kontroll
- Fiatalkori deviancia és bűnözés
- A család és az iskola szerepe a társadalmi szocializációban

2026. november 4.: Kisebbségek, előítélet és diszkrimináció.

- Kisebbségi csoportok
- Társadalmi kategorizáció
- Sztereotípiák és előítélet
- Diszkrimináció
- Társadalmi kirekesztés
- Hátrányos helyzet
- Az egyenlő bánásmód társadalmi és jogi kérdései

2026. november 18. Munka, szervezet és társadalom.

- A munka társadalmi szerepe
- Munka és társadalmi státusz
- Szervezeti kultúra
- Munkahelyi kapcsolatok és konfliktusok
- Munkahelyi egyenlőtlenségek
- Mobbing és munkahelyi zaklatás
- A munkahelyi konfliktusok társadalmi és jogi aspektusai

2026. december 2. Társadalmi változás, digitális társadalom és jog.

- A társadalmi változás fogalma
- Digitalizáció és társadalom

- Községi média és társadalmi kapcsolatok
- Online identitás és közösségek
- Digitális egyenlőtlenségek
- Jog és társadalom
- Joghöz való hozzáférés
- Jog és társadalmi egyenlőtlenségek

2026. december 9. Elővizsgahét. A félév anyagának összegzése és záróteszt.

Félévközi számonkérés módja és értékelése: A hallgatói előadás követelményei: Minden hallgató **15–20 perces önálló prezentációt** készít.

A hallgatói előadások lehetséges témakörei: (A hallgatói előadások témáját az oktató osztja ki. A hallgatók az adott témakörön belül önálló kutatási kérdést fogalmaznak meg, és a témát szociológiai szakirodalom, empirikus adatok, valamint – ahol releváns – jogi szempontok alapján dolgozzák fel.)

1. Társadalmi egyenlőtlenségek és szegénység
2. Társadalmi mobilitás és oktatási esélyek
3. A család változó társadalmi szerepe
4. Fiatalok, deviancia és társadalmi kontroll
5. Kisebbségek, előítélet és diszkrimináció
6. Nemi szerepek és társadalmi egyenlőtlenségek
7. Munkahelyi konfliktusok és mobbing
8. Munkahelyi egyenlőtlenségek és szervezeti kultúra
9. Digitális társadalom és közösségi média
10. Jog és társadalmi egyenlőtlenségek
11. Generációk és az idősödő társadalom
12. Migráció és társadalmi integráció
13. Város és vidék – területi társadalmi egyenlőtlenségek
14. Társadalmi normák, konformitás és társadalmi kontroll
15. Jog, társadalom és társadalmi változás

A prezentációnak tartalmaznia kell:

1. A probléma bemutatását
2. A legfontosabb szociológiai fogalmakat
3. Kapcsolódó szociológiai elméleteket
4. Szakirodalmi és empirikus adatokat
5. Magyarországi példát vagy helyzetet
6. Egy konkrét esetet vagy jelenséget
7. A téma jogi kapcsolódásait, ahol ez releváns
8. A hallgató saját következtetéseit
9. 2–3 vitaindító kérdést

A beszámoló teljesítésének módja, értékelése:

Teljesítés módja: A beszámoló teljesítésének feltétele a hallgatói prezentáció megtartása és az írásbeli záróteszt teljesítése. A két teljesítményt háromfokozatú értékeléssel kell értékelni.

Aki nem vagy nem megfelelő eredményű beszámolót írt, a vizsgaidőszakban írásban tudja a beszámolót teljesíteni a megadott vizsgaidőpontokban.

Teljesítés értékelése: a háromfokozatú értékelés az alábbi százalékos megoszlás alapján alakul ki:

Kiválóan megfelelt (5): 75–100 %

Megfelelt (3): 51–74 %

Nem megfelelt (1): 0–50 %

Kötelező irodalom:

1. Giddens, Anthony: *Sociology*. (6th edition) Polity Press, 2009.
2. Hidas Viktória – Vinnai Edina: *Bevezetés a szociológiába*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó, 2015.
3. Lehotay Veronika: *Munkahelyi zaklatás? avagy egy jogpszichológiai kutatás tanulságai*. In: Varga Zoltán (szerk.): *Jogi kihívások és válaszok a XXI. században 3.* Miskolci Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar. Miskolc, 2024. 196-210. oldal.

Ajánlott irodalom:

1. Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. (Második javított és bővített kiadás) Budapest: Osiris Kiadó, 2006.
2. Bencze Mátyás – Vinnai Edina (szerk.): *Jogszociológiai előadások*. Egyetemi jegyzet. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
3. Cotterrell, Roger: *The Sociology of Law. An Introduction*. (2nd ed.) London, Dublin, Edinburgh: Butterworths, 1992.
4. Fleck Zoltán: *Szociológia jogászoknak*. Budapest: Napvilág Kiadó, 2003.
5. Lehotay Veronika: *A mobbing fogalmi megközelítései és szabályozása az Európai Unióban*. In: Varga Zoltán (szerk.): *Jogi kihívások és válaszok a XXI. században*. 2. 2023.
6. Szabó-Tóth Kinga: *Bevezetés a szociológiába*. Egyetemi jegyzet.

Hallgatói ügyintézés:

Losoncz Laura Anna

e-mail: laura.losoncz@uni-miskolc.hu

A/6.épület 222. szoba

Tel: 0646/565-186

Jó felkészülést kíván:

Dr. Lehotay Veronika

egyetemi docens

veronika.lehotay1@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2026. augusztus 27.